8 मनुष्यसिंहयोः मैत्री

सौराष्ट्रप्रदेशे सताधारग्रामस्य समीपे मोटीमौणपरी नामकः ग्रामः वर्तते। कतिवर्षपूर्वे तस्मिन् ग्रामे मात्रावालः नामकः एकः कृषीवलः आसीत्। नद्याः तटे कृषिवाटिका आसीत्। मात्रावाला प्रतिदिनं वाटिकायां वृक्षतले स्थित्वा नद्याः जलम् अपश्यत्।

एकदा सः अपश्यत् । सिंहः स्वभार्यया सह नद्याः जलपानार्थम् आगच्छत्। नद्याः जले स्थितः मकरः सिंहभार्यायाः वधम् अकरोत्। सिंहः तस्याः रक्षणाय प्रयत्नम् अकरोत्, किन्तु निष्फलः अभवत्। दुखितः सिंहः नद्याः तटे अतिष्ठत्। चतुर्णां दिनानाम् अनन्तरं यदा मकरः नद्याः तटसमीपं आगच्छत तदा सिंहः शीघ्रतया आक्रमणम् अकरोत्। तयोः मध्ये घोरयुद्धम् अभवत। सिंहः मकरस्य वधम् अकरोत्। किन्तु सः स्वयमपि क्षतिग्रस्तः भूत्वा तत्रैव अपतत्।

मात्रावालः दूरतः एतत् अपश्यत्। सः क्षतिग्रस्तसिंहस्य सहायतार्थं तत्र अगच्छत्। औषधानि आनीय सः सिंहस्य शुश्रूषाम् अकरोत्। कति दिनानन्तरं सिंहः स्वस्थः अभवत तथा च तस्य मित्रम् अभवत। तदनन्तरं सः एव सिंहः प्रतिदिनं मात्रावालः गृहे तस्य समीपं न्यवसत्। सः मात्रावाल सह सर्वत्र भ्रमणम् अकरोत्। तस्य गृहं क्षेत्रं च अरक्षत्। मनुष्यसिंहयोः एषा अद्वितीया मैत्री कतिवर्षपर्यन्तं प्राचलत्। मात्रावालं निधनकाले दुःखितः सिंहः श्मशानयात्रायाम् अपि अगच्छत्। स्मशानतः एव सः वनम् अगच्छत्। तदनन्तरं कोऽपि जनः तं सिंहं न अपश्यत्।

अद्यापि जनाः एतस्य सत्यप्रसङ्गस्य विस्मरणं कर्तुं न शक्नुवन्ति।

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

Glossary

कतिवर्ष some years **कृषिवाटिका** farm **स्थितः** existing **सिंहभार्या** the wife of the lion/lioness **क्षतिग्रस्तः** injured **भूत्वा** bing **अपतत्** fell **आनीय** having brought **शुश्रूषाम्** service, treatment **निधनकाले** at the time of death

Exercise

1. Pronounce the following wrods correctly and copy them :

सौराष्ट्रप्रदेशे, मात्रावालः, कृषिवाटिका, क्षतिग्रस्तः, शुश्रूषाम्, मनुष्यसिंहयोः, सत्यप्रसङ्गस्य, सहायतार्थम्

2. Answer the questions based on the lesson and write them :

(1) मात्रावालस्य ग्रामस्य नामः किम् ?

(2) नद्याः तटे कस्य कृषिवाटिका आसीत् ?

(3) एकदा सिंहः स्वभार्यया सह कुत्र आगच्छत् ?

(4) मकरः कस्य वधम् अकरोत् ?

(5) कः क्षतिग्रस्तस्य सिंहस्य शुश्रूषाम् अकरोत् ?

3. Find out the following verbs used in the lesson and transform them as shown in the Illustration :

Illustration : दृश् (पश्य्) – अपश्यत्   वद् – अवदत्

गम् (गच्छ्) – ________	वस् – ________
कृ – ________	रक्ष् – ________
भू (भव्) – ________	चल् – ________
पत् – ________	

4. Arrange the following sentences in the proper sequence of the story :

(1) श्मशानतः एव सः वनम् अगच्छत्।

(2) सः क्षतिग्रस्तस्य सिंहस्य सहायतार्थं तत्र अगच्छत्।

(3) नद्याः तटे मात्रावालस्य कृषिवाटिका आसीत्।

(4) मात्रावाल सह सर्वत्र भ्रमणम् अकरोत्।

(5) दुःखितः सिंहः नद्याः तटे अतिष्ठत्।

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

5. **Transform the sentences as shown in the Illustration :**

Illustration : सिंहः स्वभार्यया सह नद्याः जलपानार्थं गच्छति।

सिंहः स्वभार्यया सह नद्याः जलपानार्थम् अगच्छत्।

(1) मकरः सिंहभार्यायाः वधं करोति।

(2) सिंहः निष्फलः भवति।

(3) सिंहः गृहं क्षेत्रं च रक्षति।

(4) मननः पोरबन्दरनगरे वसति।

(5) बालः चलचित्रं पश्यति।

6. **Fill in the blanks :**

(1) कृषीवलः वृक्षतले स्थित्वा नद्याः जलम् अपश्यत्। (स्था)

(2) शिष्यः शालां ______ अभ्यासम् अकरोत्। (गम्)

(3) भक्तः कथां ______ भोजनम् अकरोत्। (श्रु)

(4) भिक्षुकाय भोजनं ______ सः अखादत्। (दा)

(5) श्यामः दुग्धं ______ शयनम् अकरोत्। (पिब्)

(6) गृहकार्यं ______ क्रीडार्थम् अगच्छत् (कृ)

7. Listen to the paragraph dictated by your teacher and write it in the note-book. Get it checked with the help of your friends, teacher or the text-book and correct them.

8. Draw a picture of a jungle in your note-book with proper colours.

Activity

- Read the story silently.
- If there is any real event likes this in your area of the friendship between man animal, present it in Sanskrit with the help of your teacher; for example....
  - friendship of a puppy and a child
  - an old woman and a cat
  - the cow and your mother
- Find out the story of love between man and animal from the library and present it in the prayer assembly.

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in